

Національна академія правових наук України

**Перелік тем
дисертаційних досліджень
з юридичних наук
(затверджених у 2020 р.)**

**Розглянуті та схвалені
координаційними бюро відділень
Національної академії правових наук України**

Харків
«Право»
2021

Упорядники:

В. А. Журавель – доктор юридичних наук, професор, академік Національної академії правових наук України, головний учений секретар Національної академії правових наук України;
О. С. Гиляка – кандидат юридичних наук, начальник Управління планування та координації правових досліджень в Україні Національної академії правових наук України;
Н. М. Вапнярчук – кандидат юридичних наук, старший науковий співробітник, провідний науковий співробітник відділу координації правових досліджень Управління планування та координації правових досліджень в Україні Національної академії правових наук України

Перелік тем дисертаційних досліджень з юридичних наук (затверджених у 2020 р.) : розглянуті та схвалені координаційними бюро відділень Національної академії правових наук України / [упоряд.: В. А. Журавель, О. С. Гиляка, Н. М. Вапнярчук]. – Харків : Право, 2021. – 248 с.

ISBN 978-966-998-190-5

До Переліку включені теми дисертаційних робіт докторів наук та докторів філософії, які були затверджені вченими радами закладів вищої освіти, юридичних факультетів та науково-дослідних установ юридичного профілю України протягом 2020 року.

УДК 340(043)

© Національна академія правових наук України, 2021
© Журавель В. А., Гиляка О. С., Вапнярчук Н. М., упорядкування, 2021
© Оформлення. Видавництво «Право», 2021

ISBN 978-966-998-190-5

Вступ

Видання «Перелік тем дисертаційних досліджень з юридичних наук» вперше в Україні було започатковано Національною академією правових наук України у 1995 р. на виконання її статутних завдань щодо здійснення координації визначення тематики дисертаційних досліджень, які виконуються в Україні в галузі держави і права. Ця праця є вже двадцять шостим довідковим виданням цього напрямку.

До Переліку включені теми дисертаційних робіт докторів наук та докторів філософії, які були затверджені вченими радами закладів вищої освіти, юридичних факультетів та науково-дослідних установ юридичного профілю України протягом 2020 року.

Цим виданням Національна академія правових наук України ставить за мету поширення інформації серед наукової громадськості щодо основних напрямів дисертаційних досліджень, які виконуються в Україні. Сподіваємось, що це дасть змогу вченим радам закладів вищої освіти, юридичних факультетів та науково-дослідних установ юридичного профілю, науковим керівникам (консультантам), здобувачам (аспірантам, ад'юнктам та докторантам) здійснювати планування науково-дослідної роботи, проводити дисертаційні дослідження з найбільш актуальних проблем держави і права, уникати повторення та дублювання тематики, забезпечувати ефективність наукових досліджень.

Теми дисертаційних досліджень, наведені у Переліку, розміщені відповідно до номенклатури спеціальностей (спеціалізацій) «Юридичні науки», затвердженої наказом МОН України від 14.09.2011 р. № 1057¹.

За певною спеціалізацією спочатку подаються теми дисертацій на здобуття ступеня доктора наук, а потім доктора філософії. У відповідних графах вказано тему дисертації, її виконавця, наукового керівника (консультанта), наукову установу (навчальний заклад), в якій виконується робота та дату затвердження теми дисертаційного дослідження. Теми дисертаційних досліджень подаються зі збереженням їх мовностилістичних особливостей – у тому вигляді, як вони були затверджені вченими радами відповідних закладів і установ, за виключенням явних орфографічних помилок.

¹ Наказом МОН України від 28.12.2018 р. № 1477 затверджено Примірний перелік та опис предметних напрямів досліджень у межах спеціальності 081 «Право», який буде застосовано під час формування Переліку тем дисертаційних досліджень за 2021 рік.

Усі теми дисертаційних досліджень пройшли рецензування координаційних бюро відділень Національної академії правових наук України: відділення теорії та історії держави і права (академік-секретар Гончаренко В. Д.), відділення державно-правових наук і міжнародного права (академік-секретар Битяк Ю. П.), відділення цивільно-правових наук (академік-секретар Кохановська О. В.), відділення екологічного, господарського та аграрного права (академік-секретар Шемшученко Ю. С.), відділення кримінально-правових наук (академік-секретар Баулін Ю. В.), які проаналізували теми, оцінили їх актуальність, коректність формулювання, можливість дублювання тематики, вказали на доцільність розробки певних напрямків дисертаційних досліджень тощо.

У 2020 р. в Україні затверджено 883 теми дисертаційних досліджень за спеціальністю «Право», що на 110 тем (11%) менше, ніж у 2019 р.

Аналіз тем за різними спеціалізаціями показує таке їх співвідношення:

- за спеціалізацією 12.00.01 – 56 тем (6,3%),
- за спеціалізацією 12.00.02 – 43 теми (4,9%),
- за спеціалізацією 12.00.03 – 128 тем (14,5%),
- за спеціалізацією 12.00.04 – 44 теми (5%),
- за спеціалізацією 12.00.05 – 36 тем (4,1%),
- за спеціалізацією 12.00.06 – 15 тем (1,7%),
- за спеціалізацією 12.00.07 – 192 теми (21,7%),
- за спеціалізацією 12.00.08 – 137 тем (15,5%),
- за спеціалізацією 12.00.09 – 175 тем (19,8%),
- за спеціалізацією 12.00.10 – 18 тем (2%),
- за спеціалізацією 12.00.11 – 34 теми (3,8%),
- за спеціалізацією 12.00.12 – 5 тем (0,6%).

Найбільше тем було затверджено за спеціалізацією 12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право – 192 теми (21,7% від загальної кількості тем) та 12.00.09 – кримінальний процес та криміналістика; судова експертиза; оперативно-розшукова діяльність – 175 тем (19,8% від загальної кількості тем). Найменше тем затверджено за спеціалізацією 12.00.12 – філософія права – 5 тем (0,6% від загальної кількості тем).

Аналіз тематики показує, що деякі напрямки юридичної науки досліджуються недостатньою мірою. Так, актуальним проблемам європейської інтеграції вітчизняної правової системи присвячено 27 тем (3,1% із загальної кількості); проблемам розвитку земельного, аграрного, екологічного та природоресурсного права – 15 тем (1,7%).

Серед закладів вищої освіти юридичного профілю, в яких затверджуються теми, більше всього тем затверджено вищими закладами освіти Міністер-

ства внутрішніх справ України – 293 теми, або 33,2% від усіх затверджених тем, хоча 7 закладів МВС складають близько 10% від усіх ЗВО юридичного профілю, які подали теми дисертаційних досліджень.

У 2020 р. збільшилася кількість тем, щодо яких були висловлені зауваження координаційних бюро. Із 883 тем отримали зауваження 311 тем, що складає 35,2% (у 2019 р. цей показник становив 33%).

Найбільшу кількість зауважень зроблено щодо тем, затверджених за такими спеціалізаціями:

- 12.00.12 – 5 тем із зауваженнями, що складає 100% від загальної кількості поданих тем;
- 12.00.08 – 78 тем із зауваженнями, що складає 57% від загальної кількості поданих тем;
- 12.00.02 – 24 теми із зауваженнями, що складає 55,8% від загальної кількості поданих тем.
- 12.00.04 – 19 тем із зауваженнями, що складає 43,2% від загальної кількості поданих тем;
- 12.00.07 – 67 тем із зауваженнями, що складає 34,9% від загальної кількості поданих тем.

Крім того, відділення НАПрН України відмічають недотримання окремими закладами Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 р. № 261 щодо обмеження кількості докторантів, аспірантів та ад'юнктів, прикріплених до одного наукового керівника (консультанта) (доктор наук – не більше 5 здобувачів наукових ступенів, включаючи тих, що здобувають науковий ступінь доктора наук, одночасно; доктор філософії – не більше 3-х здобувачів наукового ступеня доктора філософії одночасно). Деякі науковці значно перевищили встановлені нормативи підготовки дисертантів.

При рецензуванні тематики дисертаційних досліджень відділеннями НАПрН України звернуто увагу на певну кількість тем, які не мають належного рівня актуальності, зокрема внаслідок наявності вже захищених робіт за такими напрямками, що свідчить про відсутність ґрунтового аналізу наукових проблем пошукувачами та їх науковими керівниками. З огляду на це Управління планування і координації правових досліджень Національної академії правових наук України рекомендує аспірантам, ад'юнктам, докторантам, їх науковим керівникам та консультантам під час вибору теми дисертаційного дослідження використовувати Інтернет-ресурс «Правова наука», створений Науково-дослідним інститутом інформатики

і права НАПрН України, який містить базу даних затверджених тем кандидатських і докторських дисертацій та захищених дисертацій (електронна адреса Інституту: <http://ippi.org.ua/>).

Національна академія правових наук України сподівається на подальшу плідну співпрацю з усіма закладами вищої освіти, юридичними факультетами та науково-дослідними установами юридичного профілю.

Перелік тем дисертаційних досліджень з юридичних наук впорядковано Управлінням планування і координації правових досліджень Національної академії правових наук України.

Головний учений секретар
Національної академії правових наук України

В. А. Журавель

**ТЕОРІЯ ТА ІСТОРІЯ ДЕРЖАВИ І ПРАВА;
ІСТОРІЯ ПОЛІТИЧНИХ І ПРАВОВИХ УЧЕНЬ**
(12.00.01)

ДИСЕРТАЦІЇ НА ЗДОБУТТЯ НАУКОВОГО СТУПЕНЯ ДОКТОРА НАУК

№	Назва дисертації	Виконавець	Науковий консультант	Наукова установа (навчальний заклад)	Дата затвердження (число, місяць, рік)
1	Конституційне судочинство Французької Республіки у контексті Європейської правової традиції	Бадида А. Ю.		Державний вищий навчальний заклад «Ужгородський національний університет»	04.06.2020
2	Обмеження прав і свобод людини в інтересах національної безпеки: теоретико-правове дослідження	Ірха Ю. Д.	д.ю.н., проф. Скулиш Є. Д.	Науково-дослідний інститут інформатики і права НАПрН України	15.09.2020
3	Теоретико-правові основи формування та реалізація державної інформаційної політики в Україні	Красноступ Г. М.	д.ю.н., проф. Пилипчук В. Г.	Науково-дослідний інститут інформатики і права НАПрН України	30.10.2020
4	Християнські цінності в становленні і розвитку концепту прав людини	Бальжик І. А.	д.ю.н., проф. <u>Оборотов Ю. М.</u>	Національний університет «Одеська юридична академія»	18.08.2020

5	Інституціоналізація відповідальності держави: теоретичні та конституційно-правові аспекти (<i>уточнення теми</i>)	Бакумов О. С.	д.ю.н., проф. Барабаш Ю. Г.	Харківський національний університет внутрішніх справ	30.06.2020
6	Правове становище національних меншин у країнах Центральної та Східної Європи (1918–1989 рр.)	Дедурін Г. Г.	д.ю.н., проф. Головко О. М.	Харківський національний університет внутрішніх справ	29.09.2020
7	Акти Конституційного Суду України як джерело правової термінології	Лазарєв В. В.	д.ю.н., доц. Шульга А. М.	Харківський національний університет внутрішніх справ	24.11.2020

**Теми, щодо яких висловлені зауваження
відділенням теорії та історії держави і права НАПрН України**

№	Назва дисертації	Виконавець	Науковий консультант	Наукова установа (навчальний заклад)	Дата затвердження (число, місяць, рік)	Зміст зауваження
8	Нормотворча діяльність української держави: історична генеза і сучасний концепт	Погорєлова З. О.		Державний вищий навчальний заклад «Ужгородський національний університет»	04.06.2020	Тема сформульована некоректно, предмет дослідження потребує уточнення

9	Природа правопорядку Європейського Союзу: теоретико-порівняльний проект	Бариська Я. О.		Державний вищий навчальний заклад «Ужгородський національний університет»	04.06.2020	Тема сформульована некоректно та потребує редакційного уточнення (незрозуміло, що є об'єктами порівняльно-правового дослідження)
10	Становлення правової традиції релігійної толерантності в федеративних державах Європи (V ст. до н.е. – XVII ст.)	Цвєткова Ю. В.	д.ю.н., проф. Мірошниченко М. І.	Київський національний університет імені Тараса Шевченка	23.10.2020	Тема сформульована некоректно (історичний період дослідження не співпадає з появою федеративного устрою в державах Європи)
11	Держава і аліокагура в системі захисту прав людини в Україні: історико-правовий вимір	Бандурка С. С.	д.ю.н., проф. Бурдін М. Ю.	Харківський національний університет внутрішніх справ	27.08.2020	Тема сформульована некоректно та потребує редакційного уточнення

ДИСЕРТАЦІЇ НА ЗДОБУТТЯ ВЧЕНОГО СТУПЕНЯ ДОКТОРА ФІЛОСОФІЇ

№	Назва дисертації	Виконавець	Науковий керівник	Наукова установа (навчальний заклад)	Дата затвердження (число, місяць, рік)
12	Конституційна юрисдикція в державах Центральної Європи: теоретичні й історико-правові аспекти	Лопушанська-Гондорчин М. А.	д.ю.н., проф. Лемак В. В.	Державний вищий навчальний заклад «Ужгородський національний університет»	17.11.2020
13	Теоретико-правові та організаційні засади діяльності МВС України у сфері дотримання прав людини	Гладчук Д. І.	к.ю.н. Почтовий М. М.	Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ	29.10.2020
14	Охорона прав неповнолітніх від проявів булінгу: загальнотеоретичний аспект	Лантух І. С.	д.ю.н., проф. Боняк В. О.	Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ	29.10.2020
15	Юридичний обов'язок повнолітніх дітей піклуватися про своїх непрацездатних батьків та механізм його реалізації в Україні (загальнотеоретичний аспект)	Малишко С. І.	к.ю.н., доц. Завгородній В. А.	Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ	29.10.2020

16	Взаємодія правового виховання та правової обізнаності: теоретико-прикладні засади	Варакута І. О.	д.ю.н., проф. Онiщенко Н. М.	Інститут держави і права імені В. М. Корецького НАН України	30.04.2020
17	Сутність та природа публічної влади (теоретико-методологічне дослідження)	Клижко О. В.	д.ю.н., проф. Бобровник С. В.	Інститут держави і права імені В. М. Корецького НАН України	30.04.2020
18	Уніфікація законодавства: теоретико-прикладні аспекти (<i>уточнення теми</i>)	Клещенко Н. О.	д.ю.н., проф. Онiщенко Н. М.	Інститут держави і права імені В. М. Корецького НАН України	04.03.2020
19	Правове та релігійне регулювання: теоретико-методологічні проблеми співвідношення	Волошин М. В.	д.ю.н., проф. Бобровник С. В.	Інститут держави і права імені В. М. Корецького НАН України	29.12.2020
20	Права дитини на пренатальний етапі розвитку: теоретико-правове дослідження	Шрамова О. С.	д.ю.н., проф. Малишев Б. В.	Київський національний університет імені Тараса Шевченка	24.02.2020
21	Теоретико-методологічні аспекти співвідношення загального та спеціального правового регулювання в діяльності об'єднань співвласників багатоквартирних будинків в Україні	Безкоровайна Ю. М.	д.ю.н., проф. Дідич Т. О.	Київський національний університет імені Тараса Шевченка	22.06.2020

22	Альтруїзм як детермінанта правового регулювання: антропологічний вимір	Литвинюк К. О.	к.ю.н., доц. Гудима Д. А.	Львівський національний університет імені Івана Франка	26.11.2020
23	Кримінальне судочинство в Галичині за Кримінально-процесуальним кодексом Польщі 1928 р.: історико-правове дослідження	Бабой А. М.	д.ю.н., проф. Кобилицький М. М.	Львівський національний університет імені Івана Франка	26.11.2020
24	Прагматичність органів міського самоврядування Львова та Кракова у другій половині XIX – початку XX ст. (історико-правове та порівняльне дослідження)	Пастернак Ю. Ю.	д.ю.н., проф. Кіселичник В. П.	Львівський національний університет імені Івана Франка	26.11.2020
25	Інтерпретаційні правові акти в Україні: техніко-технологічні аспекти (уточнення теми)	Мочерад А. М.	д.ю.н., проф. Косович В. М.	Львівський національний університет імені Івана Франка	25.06.2020
26	Репродуктивні права людини: загальнотеоретична характеристика	Головчак Я. В.	к.ю.н., доц. Добрянський С. П.	Львівський національний університет імені Івана Франка	25.06.2020

27	Проблеми правового реформування сектору безпеки та оборони	Ющишен Г. Р.	к.ю.н. Петришин О. О.	Науково-дослідний інститут державного будівництва та місцевого самоврядування НАПрН України	19.11.2020
28	Судова правотворчість: загальнотеоретичне дослідження	Соломонок О. Я.	к.ю.н., доц. Кривийський Ю. В.	Національна академія внутрішніх справ	29.09.2020
29	Правова політика і державний примус: загальнотеоретичне дослідження <i>(зміна теми)</i>	Аракелян Р. М.	д.ю.н., проф. Оборогов Ю. М.	Національний університет «Одеська юридична академія»	07.07.2020
30	Правова інтерпретація: загальнотеоретичне дослідження	Лук'янчук О. В.	д.ю.н., проф. Дудченко В. В.	Національний університет «Одеська юридична академія»	02.12.2020
31	Роль держави в урегулюванні національних конфліктів на українських землях у 18 на початку 20 століття	Барановський П. П.	д.п.н., проф. Вітман К. М.	Національний університет «Одеська юридична академія»	02.12.2020
32	Законодавче врегулювання релігійних відносин національних меншин на українських землях у 18 на початку 20 століття	Войцехівська Д. Ю.	д.п.н., проф. Вітман К. М.	Національний університет «Одеська юридична академія»	02.12.2020

33	Політичні партії в подоланні деугманізації державної влади	Сівак В. М.	к.ю.н., доц. Федоров В. А.	Національний університет «Одеська юридична академія»	02.12.2020
34	Учасницька демократія в умовах децентралізації влади в Україні: теоретико-правовий вимір	Михальчук Б. С.	к.ю.н., доц. Ішук С. І.	Національний університет «Острозька академія»	30.11.2020
35	Свобода релігії й переконань і право: загальнотеоретичне дослідження	Горбачевська Т. І.	д.ю.н., проф. Петришин О. В.	Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого	20.11.2020
36	Законодавче забезпечення управління водними ресурсами в Україні у XX ст.: історико-правове дослідження	Грінченко К. О.	д.ю.н., проф. Гончаренко В. Д.	Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого	20.11.2020
37	Юридичний проступок: загальнотеоретичне дослідження	Березовенко Л. С.	д.ю.н., доц. Матвєєва Л. Г.	Одеський державний університет внутрішніх справ	30.10.2020
38	Розвиток і становлення електронної демократії в Україні (теоретико-правові аспекти)	Мхітарян А. М.	д.ю.н., проф. Корчевна Л. О.	Одеський національний університет імені І. І. Мечникова	15.09.2020

39	Особливості становлення та розвитку конституцій Франції: історико-правове дослідження	Виноградська О. В.	к.ю.н., доц. Патлачук В. Н.	Університет державної фіскальної служби України	26.11.2020
40	Особливості становлення і розвитку болгарських конституцій 1879–1991 рр.	Мержосєва О. Ю.	к.ю.н., доц. Патлачук В. Н.	Університет державної фіскальної служби України	26.11.2020
41	Особливості становлення і розвитку конституцій Німеччини: історико-правове дослідження	Стеценко О. С.	д.ю.н., проф. Шевченко А. Є.	Університет державної фіскальної служби України	26.11.2020
42	Доктрини природоохоронного права: історико-правове дослідження	Харченко А. І.	д.ю.н., проф. Шевченко А. Є.	Університет державної фіскальної служби України	26.11.2020
43	Особливості становлення і розвитку конституцій Швейцарії: історико-правове дослідження	Четверик В. В.	к.ю.н., доц. Вітюк Д. Л.	Університет державної фіскальної служби України	26.11.2020
44	Правові помилки у судочинстві: загальнотеоретична характеристика	Мицавка Ю. Ю.	д.ю.н., проф. Головко О. М.	Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна	30.11.2020